Andrius Stanaitis

1993 metų žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniuje, Liepkalnio g. 1

1993 m. vykdyti žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniuje, pastato Liepkalnio g. 1 kieme. Tyrinėjimų tikslas buvo rasti pastato PR korpuso pamatus ir įvertinti susidariusį kultūrinį sluoksnį. Iškasti 9 žvalgomieji šurfai, tyrinėtas 28 kv. m dydžio plotas. Aptiktas intensyvus 3,3-4,3 m storio kultūrinis sluoksnis su keramikos, odos, medžio, akmens dirbiniais, datuotinais XVI-XVII a.

Š kiemo dalyje, arčiau gatvės, iškastas šurfas Nr. 1. Jame rastas 4,2-4,3 m storio kultūrinis sluoksnis. O,9 gylyje, po XX a. sluoksniais, aptiktas O,3-O,5 m storio XVII a. datuojamas sluoksnis. Jame rasta buitinės keramikos, koklių fragmentų, molinė matrica, veikiausiai skirta formuoti keramikiniams dekoratyviniams dirbiniams. 1,2-1,4 m gylyje prasidėjo 2,3-2,5 m storio XVI a. datuojamas kultūrinis sluoksnis. Jame rasta XVI a. buitinės keramikos, koklių fragmentų, medinis statinės kaištis, statinės dugno fragmentas, titnagas ugniai skelti. 2,9 m gylyje šiame sluoksnyje rastas O,1 m storio tarpsluoksnis, pilnas smulkių odos atraižų.

Šurfas Nr. 3 kastas kiemo gilumoje, sugriuvusio PR korpuso viduje. Jame rastas 3,3 m storio kultūrinis sluoksnis. 1,1 m gylyje, po maišytais ir neaiškaus datavimo sluoksniais, prasidėjo O,75 m storio XVII a. datuojamas sluoksnis, kuriame rasta buitinės keramikos ir koklių fragmentų, odinis batas. 1,85-3 m gylyje aptiktas XVI a. datuojamas 1,15 m storio sluoksnis. Jame rasta buitinės keramikos, koklių fragmentų, odinių batų pora, medinis mentelės pavidalo daiktas, horizontaliai gulintis O,3 m storio rąstas.

Šurfai Nr. 2, 4 buvo kasami palei pastato PR korpuso ŠV sienos pamatą iki jo apačios (2,15 ir 2,4 m gylio). Šurfe Nr. 2, 1,4-1,7 m gylyje, XVI a. datuojamame sluoksnyje, rastos dvi lygiagrečios medinių rąstų sienos (0,75 ir 0,4 m aukščio). Jų apačios atkasti nepavyko. Atstumas tarp sienų - 0,9 m. Dalis jų vėliau nuardyta, kasant duobę PR korpuso pamatams. Šurfuose Nr. 2, 3 (1 ir 1,35 m gylyje) rasti XVII a. datuojamo smulkių akmenų grindinio fragmentai.

Likusiais penkiais šurfais buvo atrasti PR korpuso P ir R kampai, PR korpuso laiptinės R kampas, kieme stovėjusių ūkinių pastatų pamatų fragmentai. Maišytame sluoksnyje pririnkta XVI-XX a. buitinės keramikos.

Valdas Vainilaitis

Archeologiniai tyrimai Vilniuje, Maironio g. 13/6

1993 metais PRI tyrė buvusios stačiatikių Švenčiausios Dievo Motinos soboro varpinės rūsį Vilniuje, Maironio g. 13/6. Taip pat atlikta archeologinė priežiūra ir žvalgomieji tyrimai Maironio g. 13/6 kieme. Tirtas 120 kv. m plotas. Ištirtas 1-1,5 m storio kultūrinis sluoksnis, datuotinas XV-XVII a. Dėl sunkių darbo sąlygų ir ribotų techninių galimybių tyrimai šiuo metu dar nebaigti.

Varpinė buvo pastatyta XVI a. pabaigoje - XVII a. pradžioje. XIX a. pradžioje ji buvo nugriauta, o pastatas Maironio g. 13/6 įgavo dabartinę formą. Šiuo metu varpinės rūsys turi gotikines sienas ir klasicizmo epochai būdingą dvigubą skliautą. Rūsio patalpą į dvi dalis dalina klasicistinė siena su dviem pusapvalėmis